

ترجمه و راهنمای

صرف و نحو کاربردی ۳

بر اساس کتاب:

دکتر سید احمد امامزاده

مترجم:

محمدرضا عونی

سرشناسه: عونى، محمدرضا، ۱۳۵۹

عنوان و نام پديده آور: ترجمه و راهنمای صرف ونحو ۳ پراساسى كتاب سيد احمد امام زاده مترجم: محمدرضا عونى.

مشخصات نشر: اصفهان : پيام دانشگاهى ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهرى: ۴۶۵ ص.

۹۰۰۰۰ ريال

شابک: ۱-۷۵-۵۶۹۳-۶۰۰-۹۷۸

وضعيت فهرست نویسى: فیا

یادداشت: كتاب حاضر راهنمای " صرف ونحو کاربردى ۳ (رشته الهیات و معارف اسلامى) "تالیف " احمد امام زاده

از انتشارات دانشگاهى پيام نور است.

عنوان دیگر: صرف ونحو ۳ (رشته الهیات و معارف اسلامى).

موضوع: زبان عربى -- صرف ونحو -- آموزش برنامه ای

موضوع: زبان عربى -- صرف ونحو -- آزمون ها و تمرین ها (عالى)

شناسه افزوده: امام زاده احمد ۱۳۱۵. صرف ونحو کاربردى (۳) (رشته الهیات و معارف اسلامى)

شناسه افزوده: دانشگاه پيام نور

رده بندى كنگره: J۶۱۴۱/۶۱۷ الف ۷ ص ۳۶۲۵۴ ۱۳۸۸

رده بندى ديوبى: ۴۹۲/۷۵

شماره كتابشناسى ملی: ۲۴۷۳۱۱۴

آدرس: اصفهان - میدان قدس - مجتمع تجارى هاتف نشر و پخش پيام دانشگاهى

تلفکس : ۵۶-۴۳۳۶۳۵۰-۳۱۱

آدرس سايت: www.pnu-pub.com

عنوان كتاب: ترجمه و راهنمای صرف و نحو کاربردى ۳

ناشر: پيام دانشگاهى

مؤلف: محمدرضا عونى

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: چاپ اول - ۱۳۹۰

چاپ: شهریار

ليتوگرافى: تَكَرستان هنر

ISBN:978-600-5693-75-1

شابک: ۱-۷۵-۵۶۹۳-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

کليه حقوق اثر محفوظ و متعلق به کتابفروشى همشهرى مى باشد. (انتشارات پيام دانشگاهى)

فهرست

۵	مقدمه
۶	درس اول: حروف جر
۲۵	تمرینات درس اول همراه پاسخ
۴۰	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۴۳	درس دوم: حروف عطف
۵۳	تمرینات درس دوم همراه پاسخ
۶۵	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۶۹	درس سوم: دو حرف استفهام و حروف جواب
۷۷	تمرینات درس سوم همراه پاسخ
۹۲	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۹۵	درس چهارم: حروف نصب و جزم فعل مضارع و حروف شرط و حروف استقبال
۹۶	تمرینات حروف استقبال همراه پاسخ
۱۰۳	حروف نصب و جزم فعل مضارع
۱۰۶	تمرینات حروف جزم و نصب فعل مضارع همراه با پاسخ
۱۱۲	حروف شرط
۱۱۵	تمرینات حروف شرط همراه پاسخ
۱۲۱	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۱۲۴	درس پنجم: حروف نفی و نهی و مشبیه بالفعل
۱۲۷	تمرینات حروف نفی همراه پاسخ
۱۳۷	حروف نهی
۱۳۹	تمرینات حروف نهی همراه پاسخ
۱۴۳	حروف مشبیه بالفعل
۱۴۷	تمرینات حروف مشبیه بالفعل همراه پاسخ
۱۵۲	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۱۵۶	درس ششم: حروف تأکید، حروف قسم، حروف زیاده
۱۵۹	تمرینات حروف تأکید همراه پاسخ
۱۶۵	حروف قسم
۱۶۷	تمرینات حروف قسم همراه پاسخ
۱۷۴	حروف زائد
۱۷۷	تمرینات حروف زائد همراه پاسخ
۱۸۲	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۱۸۶	درس هفتم: حروف مصدریه، حروف تنبیه، حروف عرض، حروف تخصیض، دو حرف تفسیر و حروف ندا و تنوین
۱۸۸	تمرینات حروف مصدریه همراه پاسخ
۱۹۳	حروف تنبیه
۱۹۷	تمرینات حروف تنبیه همراه پاسخ
۲۰۳	حروف ندا
۲۰۵	تمرینات حروف ندا همراه پاسخ
۲۱۱	تنوین
۲۱۳	تمرینات تنوین همراه پاسخ

۲۱۸	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۲۲۱	جداول
۲۲۵	درس هشتم: اسم فعل، فعل تعجب، افعال مدح و ذم
۲۴۰	تمرینات اسم فعل همراه پاسخ
۲۴۶	فعل تعجب
۲۵۰	تمرینات فعل تعجب همراه پاسخ
۲۵۶	فعل‌های مدح و ذم
۲۵۹	تمرینات فعل‌های مدح و ذم همراه پاسخ
۲۶۶	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۲۷۰	درس نهم: مفعول فیه
۲۷۹	تمرینات درس نهم همراه پاسخ
۲۹۱	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۲۹۴	درس دهم: مفعول مطلق
۲۹۹	تمرینات درس دهم همراه پاسخ
۳۱۰	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۳۱۳	درس یازدهم: مفعول له، مفعول معه
۳۱۶	تمرینات مفعول لأجله همراه پاسخ
۳۲۲	مفعول معه
۳۲۵	تمرینات واو معیت همراه پاسخ
۳۳۱	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۳۳۴	درس دوازدهم: اضافه
۳۴۵	تمرینات درس دوازدهم همراه پاسخ
۳۶۰	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۳۶۳	درس سیزدهم: توابع (نعت)
۳۷۲	تمرینات درس سیزدهم همراه پاسخ
۳۸۵	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۳۸۸	درس چهاردهم: تأکید
۳۹۴	تمرینات درس چهاردهم همراه پاسخ
۴۰۵	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۴۰۷	درس پانزدهم: بدل
۴۱۱	تمرینات درس پانزدهم همراه پاسخ
۴۲۰	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۴۲۲	درس شانزدهم: عطف
۴۲۵	تمرینات عطف بیان همراه پاسخ
۴۳۱	عطف نسق
۴۳۳	تمرینات عطف نسق همراه پاسخ
۴۴۰	سؤالات تألیفی همراه پاسخنامه
۴۴۳	سؤالات امتحانی ادواری همراه پاسخنامه

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم

« حم. تنزيل من الرحمن الرحيم. كتاب فصلت آياته قرآناً عربياً لقوم يعلمون » (فصلت/ ۴۱/ ۳۰۱)

خداوند متعال را سپاسگزاریم که باردیگر توفیق شد تا در جمع عزیزان و پژوهشگران و دانشجویانی، با این وجهه ناقابل باشیم، بر همگان اهمیت مباحث صرف و نحو و قواعد عربی بعنوان یکی از پایه‌های اصلی علوم انسانی و معارف اسلامی پوشیده نیست. لذا بر آن شدیم جهت استفاده اکمل و آسهل دانش‌پژوهان، این کتاب استاد کاضل جناب آقای دکتر امامزاده را با ترجمه‌ای روان و سلیس، تقدیم کنیم. شایان ذکر است که در تهیه و تدوین این راهنما، مواردی موجود است که تذکر داده می‌شود.

۱- در ترجمه متون سعی شده است از منابع علمی و معاجم قدیم مانند العین، فروق اللغات، تاج العروس، علوم العربیه و همچنین از لغت‌ها و فرهنگ‌های جدید معاصر استفاده شده است.

۲- راقم سطور معترف است که اشعار این مالک اندلسی در آلفیه و در بحث قواعد یکی از آثار بی‌بدیل و بسیار ارزشمند می‌باشد ولی بدلیل عدم تکرار بحث در راهنما و توضیح کافی در ترجمه مطالب و قواعد، ناچاراً از آوردن این اشعار خودداری شده است.

۳- در ترجمه کلیه متون از آوردن توضیحات غیر ضروری، خودداری شده و در ترجمه آیات شریفه، از ترجمه قرآن استاد فولادوند و مترجم معاصر دیگر استاد حسین انصاریان استفاده شده است.

۴- در پایان هر درس جهت، سنجش معلومات دانشجوی عزیز، از سؤالات چهارگزینه‌ای تألیفی و آداور دانشگاه پیام نور بصورت تلفیقی استفاده شده و در آخر راهنما آخرین دوره از بانک سؤالات دانشگاه پیام نور آورده شده است.

در آخر مقال، حقیر از تمامی تلاش‌های تمامی عزیزان انتشارات پیام دانشگاهی و پخش همشهری، علی‌الخصوص مدیریت محترم انتشارات جناب آقای بهمن محمدی که نهایت لطف و محبت را نسبت به بنده داشته، نهایت تقدیر و تشکر را دارم و نیز جا دارد از همکاری صمیمانه همسر عزیزم کارشناس ادبیات عرب، سرکار خانم ساناز داداشی و همچنین از محبت‌های بی‌دریغ جناب آقای دکتر مسعود پورعیسی، بی‌نهایت سپاسگزارم.

و از تمامی عزیزان و اساتید محترم و دانشجویان خواهشمندیم، نواقص و کاستی‌های این مرقومه را به تبعیت از فرمایش معصوم(ع): (أحب الاخوانی من أهدی إلى عیوبی) به بنده حقیر هدیه نمایند. توفیق روزافزون تمامی، تشنگان علم و معرفت را از خداوند متعال خواستارم.

ألهم وفقنا لما تحب و ترضی

محمد رضا عونی

الدرس الأول

حروف الجرّ

الحروف

الحروف على نوعين: حروف المباني و حروف المعاني.

حرف (از جهت معنا) بر دو نوع می‌باشند: ۱- حروف مبانی ۲- حروف معانی.

فحروف المباني: ما كانت من جهة الكلمة، نحو: ز، ي، د في كلمة زيد. و تُسمى هذه الحروف بالحروف الهجائية، و هي الحروف التي تتكون منها الكلمة.

حروف مباني: حروفی هستند که حروف ترکیب و ساختمان می‌باشند، مانند: ز، ی، د، در کلمه‌ی زيد. و به این حروف، حروف هجائی گفته می‌شود، و در واقع حروفی هستند که یک کلمه از آنها ساخته می‌شود.^۱ و حروف المعاني: هي حروف دالة على معاني غيرها، و تجيء مع الأسماء و الأفعال نحو (من) في جملة: أخذت من الدراهم، حيث تدلّ على التمييز.

حروف معانی: حروفی هستند که دلالت بر معنایی در غیر خود دارند.^۲ و معمولاً با اسم یا فعل می‌آیند. مانند: حرف «من» در جمله «أخذت من الدراهم» (تعدادی از درهم‌ها را برداشتم).

أو هي كلمات لا يتم معناها إلّا بإضافتها إلى الاسم و الفعل، و هي: أحادية أو ثنائية أو ثلاثية أو رباعية أو خماسية.

و به تعبیری دیگر این حروف کلماتی هستند که معنای آنها با اضافه شدن به اسم و فعل، کامل می‌شود. که از لحاظ تعداد حروف به یک حرفی، دو حرفی، سه حرفی، چهار حرفی و پنج حرفی تقسیم می‌شوند.^۳

و حروف المعاني نوعان: حروف عاملة و حروف غير عاملة.

و حروف معانی بر دو نوع است: ۱- حروف عامله ۲- حروف غیر عامله

الحروف العاملة هي: حروف الجرّ، نواصب الفعل المضارع، جوازم الفعل المضارع (الأحرف التي تجزّم فعلاً واحداً، و إن و إذا اللتان تجزمان فعلين)، الأحرف المشبهة بالفعل (التي تنصب الاسم و

۱- قبلاً از حروف مبانی در کتاب صرف و نحو کاربردی ۱، ذکر شده است.

۲- حروفی که معنایش در غیر خودش می‌باشد. (دکتر دیباجی)

۳- به جدول حروف در آخر قسمت حروف مراجعه کنید.